הִלְכוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה סִימָן תקפה תקפו

בְּמִלָּה כְּדֵי שֶׁלֹּא יִטְעֶה, וְנָכוֹן הוּא: **ה** [*] [1]הַנּוֹטֵל שָׂכָר לִתְקֹעַ שׁוֹפָר בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, אוֹ כְּדֵי לְהִתְפַּלֵּל אוֹ לְתַרְגֵּם בְּשַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים, (יט) אֵינוֹ רוֹאֶה מֵאוֹתוֹ שָׂכָר סִימָן (מ) בְּרָכָה:

תקפו דִּינֵי שׁוֹפָר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וּבוֹ כ״ג סְעִיפִים:

א [א]שׁוֹפָר (א) שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה (פ) מְצוָתוֹ (ב) בְּשֶׁל אַיִל (ג) [ב]וְכָפוּף, (ד) [ג]וּבְדִיעֻבַד כָּל הַשּׁוֹפָרוֹת כְּשֵׁרִים, בֵּין פְּשׁוּטִים בֵּין כְּפוּפִים, (ה) וּמִצְוָה בִּכְפוּפִים יוֹתֵר מִבִּפְשׁוּטִים. (ו) וְשֶׁל (ג) פָּרָה פָּסוּל בְּכָל גְּוָנָא, (ז) [ד]וְכֵן קַרְנֵי רֹב הַחַיּוֹת שֶׁהֵם עֶצֶם אֶחָד וְאֵין לָהֶם מִבְּפָנִים זְכָרוֹת, פְּסוּלִים. (ח) (וְכֵן

בְּאֵר הַיטֵב

דְּרָכֵי מֹשֶׁה (אות ד). גַּם תְּקִיעָה רִאשׁוֹנָה יִקָּרֵא לְפָנָיו. שְׁלָ״ה (פרק נר מצוה אות יד). עַיִן סִימָן קכ״ח סָעִיף י״ג. פְּעָם אַחַת לֹא הָיוּ יְכוֹלִין לִתְקֹעַ, וְהָפַךְ הַשּׁוֹפֵר וְקָרָא לְתוֹכוֹ וְיִהְיוּ נֹעַם וְשׁוּפָר יְכוֹלִין לִתְקֹעַ. מַשָּׂה מֹשֶׁה (סי׳ תתט). מַהֲרִי״ל. וְטוֹב שֶׁיִּהְיֶה הַתּוֹקֵעַ יוֹדֵעַ לְכַוֵּן הַסּוֹדוֹת, וְאִם לֹא אַזַי עַל כָּל פָּנִים יִהְיֶה הַמִּקְרָא יוֹדֵעַ וּכְשֶׁמַּקְרָא יְכַוֵּן הַסּוֹדוֹת.

שְׁלָ״ה (שם) עַיִן שָׁם: **ה** (מ) **בְּרָכָה.** אֲבָל אִיסּוּרָא לֵיכָּא. וְעַיִן שָׁם: **א** (פ) **מִצְוָתוֹ.** וְיֵשׁ לוֹ דִּין הַדּוּר מִצְוָה עַד שְׁלִישׁ כְּמוֹ גַּבֵּי לוּלָב סִימָן תרנ״ו (ס״א) עַיִן שָׁם. וְעַיִן טַ״ז סָעִיף קָטָן א׳ וּבִתְשׁוּבַת חֶכֶם צְבִי סִימָן ל״ד: **(ג) פָּרָה.** וְהוּא הַדִּין שׁוֹר, מִפְּנֵי שְׁנִּקְרְאוּ קֶרֶן וְלֹא שׁוֹפָר:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי יֵשׁ לוֹמַר כֵּיוָן שֶׁלֹּא יִהְיוּ יְכוֹלִים לִתְקֹעַ בְּעַל כָּרְחָךְ שֶׁהָיָה צָרִיךְ הַפְסֵק גָּדוֹל לְלֶכֶת לִשְׁם שׁוֹפָר אַחֵר וְכַיּוֹצֵא, וּבְלֹאו הָכִי הָיוּ צְרִיכִים בְּרָכָה אַחֶרֶת, וְגַם עַתָּה שֶׁקָּרְאוּ וְיִהְיוּ נֹעַם בְּאֶמֶת בְּרָכוּ בְּרָכָה אַחֶרֶת, עַיִן שָׁם: **ה (בשו״ע) הַנּוֹטֵל שָׂכָר כו׳.** וְעַיִן בְּסִימָן נ״ה בְּאֵם הַצִּבּוּר צְרִיכִים לְשַׁלֵּם לִשְׁלִיחַ צִבּוּר, עַיִן שָׁם סָעִיף (כ״ג) [כ״א]. וְהוּא הַדִּין לְתוֹקֵעַ וְכַיּוֹצֵא בּוֹ. וְעַיִן בִּרְכֵי יוֹסֵף כְּאֵן (סקי״ז) בְּשֵׁם סֵפֶר בְּנֵי יְהוּדָה (דף סז. לתשו׳ חוות יאיר סי׳ קיב) בְּכַפָּר שֵׁשׁ שִׁשָּׁה עָשָׂר בַּעֲלֵי בָּתִּים וְצָרִיךְ לְתֵת שָׂכָר הָרַבָּה לְהָבִיא תּוֹקֵעַ מֵרָחוֹק, וְשִׁשָּׁה רוֹצִים וְשִׁבְעָה מִתְעַכְּבִים, אֵין לוֹמַר בְּזֶה נִיזּיל בְּתַר רוּבָּא, וְהַמִּעוּט כּוֹפִין אֶת הַמִּתְעַכְּבִים. וְאִם הַמִּתְעַכְּבִים טַעֲמָם מְשׁוּם שֶׁהֵם עֲנִיִּים אֵין כּוֹפִין, דְּבְכוֹלָּ דִּבֵּר הַכָּתוּב, וְהַשִּׁשָּׁה יִתְּנוּ כָּל הַצָּרִיךְ, עַיִן שָׁם. וּדְלֹא כְּחוּת יָאִיר סִימָן קפ״ו שֶׁצִּדֵּד בָּזֶה, עַיִן שָׁם. וְעַיִן בְּחוּת יָאִיר (סי׳ קפו) שָׁם שֶׁכָּתַב שֶׁתְּלוּי בְּאִם רֹב מִבַּעֲלֵי בָּתִּים אוֹ רֹב מִתְעַכְּבִים, אַף שֶׁקָּצָתָם מַסְכִּימִים לְבַזְבֵּז הַדִּין עִם הַמִּתְעַכְּבִים, כִּי אִזְלִינַן בָּתַר חִיּוּב וּפְטוּר מִצַּד הַדִּין, וְאַף שֶׁגּוֹבִין לְפִי עֶרְכָּךְ מִכָּל מָקוֹם אֵין הֶעָנִי מֻחְזָק לְבַזְבֵּז אֲפִלּוּ מְעַט יוֹתֵר מֵהָרָאוּי כו׳, עַיִן שָׁם. וְשָׁם כָּתַב שֶׁאִם הַשִּׁשָּׁה שֶׁנִּתְרַצּוּ אוֹמְרִים שֶׁאִם חֲבֵרֵיהֶם לֹא יִתְרַצּוּ עִמּוֹ שֶׁלֹּא יֵצְאוּ רַק הֵם, אִם מַתְנִים כֵּךְ תְּנַאֶם קַיָּם, שֶׁאֵינָם מַחְזִיקִים לְהֶעָמִיד לְחַבֵּרֵיהֶם. וְאִם הַתּוֹקֵעַ מְכַוֵּן לְהוֹצִיא רַק אֲלוּ וְלֹא אֲלוּ בְּוַדַּאי לֹא יָצְאוּ, וְאִם יַעֲבֹר עַל הַתְּנַאי וְיכַוֵּן לְהוֹצִיא כָּל הַשּׁוֹמְעִים, נִרְאֶה לִי דְּכָל הַשּׁוֹמְעִים לֹא יָצְאוּ דְּמִקְרֵי הַתּוֹקֵעַ שֶׁלִּיחַ כְּמוֹ הַשָּׁלִיחַ צִבּוּר, וְשָׁלִיחַ שֶׁשִּׁנָּה מִדַּעַת מְשֻׁלָּחוֹ בָּטֵל שְׁלִיחוּתוֹ כו׳, עַיִן שָׁם. וְנִפְלָאתִי מְאֹד, דְּמָה עִנְיַן תּוֹקֵעַ לְשְׁלִיחוּת, שָׁהֲרֵי אֵינוֹ צָרִיךְ שֶׁיִּתְקַע כִּי אִם בְּעַצְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר דְּשָׁלוּחוֹ כְּמוֹתוֹ וּכְאִלּוּ תָּקַע בְּעַצְמוֹ, רַק מִצְוָה עָלָיו לִשְׁמֹעַ, וְאֵין חִלּוּק בֵּין אִם עָשָׂאוֹ שְׁלִיחַ לְתָקְעוֹ לוֹ אוֹ לֹא, רַק כְּשֶׁמִּנָּהוּ לְהוֹצִיאוֹ. וּכְמוֹ שְׁלִיחַ צִבּוּר דְּדַעְתָּהּ אֲכוּלֵי עָלְמָא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שִׁכְיַח כָּל כָּךְ שֶׁיִּטְעֶה. פַּעַם אַחַת לֹא הָיוּ יְכוֹלִין לִתְקֹעַ, וְהָפַךְ הַשּׁוֹפָר וְקָרָא לְתוֹכוֹ 'וְיִהְיוּ נֹעַם' וְשׁוּב יָכְלוּ לִתְקֹעַ [מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא) בְּשֵׁם מַהֲרִי״ל]. וְעַיִן בְּדָגוּל מֵרְבָבָה שֶׁזֶּהוּ דָּוְקָא בִּתְקִיעוֹת דִּמְעַמָּד, אֲבָל בִּתְקִיעוֹת מֵיָּשָׁב הָוֵי הֶפְסֵק גָּמוּר בֵּין בְּרָכָה לַתְּקִיעָה, וְעַיִן בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סקי״ז) שֶׁמְּיַשֵּׁב קְצָת דָּבָר זֶה. וּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי שֶׁאֵינוֹ כְּדַאי לַעֲשׂוֹת כֵּן. וְאִם הֵצִרְךָ לִקַּח שׁוֹפָר אַחֵר אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ, כֵּיוָן שֶׁהָיָה מֻנָּח לְפָנָיו עַל הַשֻּׁלְחָן (לג) מִסְתָּמָא דַּעְתּוֹ הָיָה עַל כֻּלָּם. הַמַּקְרֶא וְהַתּוֹקֵעַ רָאוּי לָהֶם שֶׁיִּלְמְדוּ הֵיטֵב דִּינֵי הַשּׁוֹפָר וְסֵדֶר הַתְּקִיעוֹת, כִּי לְפָעָמִים מֵאֵיזֶה סִבָּה נוֹפֵל טָעוּת בְּפִי הַמַּקְרֶא אוֹ בִּשְׁגָגַת הַתּוֹקֵעַ, וְצָרִיךְ לֵידַע אֵיךְ לַעֲשׂוֹת אִם לִתְקֹעַ לְהַלָּן אוֹ לַחֲזֹר לְרֹאשׁ הַסֵּדֶר [מַטֵּה אֶפְרַיִם (ס״ב)]: **ה (יט) אֵינוֹ רוֹאֶה וכו׳.** עַיִן לְעֵיל בְּסִימָן ש״ו סָעִיף ה׳ וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם:

א (א) **שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה.** לְאַפּוֹקֵי בְּתַעֲנִית שֶׁתּוֹקְעִין גַּם כֵּן בְּשׁוֹפָר (פ) לֹא בְּעֵינַן שֶׁל אַיִל וְכָפוּף: **(ב) בְּשֶׁל אַיִל.** לִזְכֹּר עֲקֵדַת יִצְחָק. וּבִכְלָל זֶה (ג) גַּם כִּבְשָׂה נְקֵבָה, (ג) אֲבָל דְּהַמְהַדְּרִין בְּיוֹתֵר נוֹהֲגִין לַחֲזֹר אַחַר שֶׁל אַיִל דָּוְקָא דְּהוּא זָכָר טְפֵי לָאַיִל שֶׁל יִצְחָק: **(ג) וְכָפוּף.** לְסִימָן שֶׁיִּכָּפְפוּ לְבָם לַמָּקוֹם: **(ד) וּבְדִיעֲבַד כָּל הַשּׁוֹפָרוֹת וכו׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ שֶׁל שׁוֹר בְּהֵמוֹת אוֹ חַיּוֹת. וּמִכָּל מָקוֹם בְּיֵשׁ לוֹ שׁוֹפָר שֶׁל תַּיִשׁ וְעֵז יַקְדִּימְנוּ לְשׁוֹפָר שֶׁל יְעֵלִים (הוּא מִין חַיָּה) וְשֶׁאַר חַיּוֹת, (ד) דְּהוּא קָרוֹב לְמִין שֶׂה יוֹתֵר, כְּדִכְתִיב (דברים יד ד) 'שֶׂה כְּשָׂבִים וְשֶׂה עִזִּים' וְאִיכָּא זֶכֶר קְצָת

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(לג) נִלְמַד מֵהַנִּ״ל מִבְּסִימָן ר״ו בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן כ״ו עַיֵּן שָׁם: **א** (פ) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דִּבְתַעֲנִית דָּוְקָא בִּפְשׁוּט לְכַתְּחִלָּה לְדַעַת רַבִּי לֵוִי (ר״ה כו:) כְּדֵי לְחַלֵּק בֵּין תְּקִיעוֹת דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְתַעֲנִית, עַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א (שם ד״ה הא) וּמִסְתַּפֵּק בָּזֶה. וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי דְּאַף אִם נִימָא דְּדַעַת רַבִּי לֵוִי כֵּן הוּא מַאן לֵימָא לָן דְּהֶלְכָה כֵּן הוּא, דִּילְמָא הֶלְכָה כְּסִתְמָא דְּמַתְנִיתִין דְּשֶׁל תַּעֲנִית בִּזְכָרִים כְּפוּפִין, וְגַם הָרִי״ף (ו.) לֹא הֶעְתִּיק מֵימְרָא דְּרַבִּי לֵוִי כְּלָל לְעִנְיַן תַּעֲנִית שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, מַזֶּה מְשַׁמַּע דִּסְבִירָא לֵיהּ לְהֶלְכָה כְּסִתְם מַתְנִיתִין. וְאוּלַי עוֹד דְּסָבַר כְּדַעַת הָרַמְבַּ״ם (תעניות פ״א ה״ד) דִּבְתַעֲנִית מִצְוָה לְהָרִיעַ בַּחֲצוֹצְרוֹת לְבַד וְלֹא כְּדַעַת הָרַשְׁבָּ״א (כו. ד״ה תניא) דִּבְתַעֲנִית אוֹ שׁוֹפָר אוֹ חֲצוֹצְרוֹת. **סוֹף דָּבָר עַל כָּל פָּנִים אֵין לָנוּ לְהַקְפִּיד בְּתַעֲנִית עַל פְּשׁוּטִים דָּוְקָא.** **(ג)** טַ״ז (סק״א) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א) וּמַשֶּׂה אֶפְרַיִם (ס״א): **(ד)** פְּשׁוּט וְכֵן מוּכָח מִטַּ״ז (שם): **(ה)** טוּר. וְכֵן מִבְּאֵר בְּרֹא״ש (פ״ג סי׳ א) וְרַ״ן (ו. ד״ה והרי) וְרִיטְבָ״א (כו: ד״ה והרי): **(ו)** שָׁם, וְכֵן הֶעְתִּיקוּ כַּמָּה אַחֲרוֹנִים: **(ז)** וְכִלְשׁוֹן

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכן משמע בשו״ע הרב (סעיפים א-ב) שלגבי דין כפוף כתב שמצותו שיהיה כפוף ובדיעבד אם תקע בפשוט יצא, ולגבי שופר של איל כתב רק שהוא מצוה מן המובחר. **ב]** בשו״ע הרב (ס״ג) כתב: שופר מבהמה טמאה יש לפוסלו אפילו בדיעבד, לפי שלא הוכשרו למלאכת שמים אלא טהורים בלבד.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

שׁוֹפָר מִבְּהֵמָה (ג) [ג] ה"טְּמֵאָה פָּסוּל) (ר"ן פרק (ד') [ג'] דראש השנה (ו. ד"ה ומיהו): **ב** (ד) [ד] (ט) ו"הַגּוֹזֵל שׁוֹפָר וְתָקַע בּוֹ, יָצָא אֲפִלּוּ לֹא נִתְאַשׁוּ הַבְּעָלִים מִמֶּנּוּ: **ג** ז"תָּקַע בְּשׁוֹפָר (י) שֶׁל עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, לֹא יָצָא, (יא) שֶׁאֵינָהּ בְּטֵלָה עוֹלָמִית וְכַתּוֹתֵי מִכְתָּת שְׁעוּרֵיהּ. (יב) ח"אֲבָל בְּשֶׁל עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שֶׁל עוֹבֵד כּוֹכָבִים, וְכֵן בְּמִשְׁמְשֵׁי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שֶׁל עוֹבֵד כּוֹכָבִים, (יג) לֹא יִתְקַע וְאִם תָּקַע בּוֹ, (יד) (*) יָצָא. (טו) * ט"וְהוּא שֶׁלֹּא נִתְכַּוְּנוּ (ה) [ה] לִזְכּוֹת בּוֹ אֶבָל אִם נִתְכַּוְּנוּ לִזְכּוֹת בּוֹ לֹא יָצָא, (טז) דְּהָוֶה לֵיהּ עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

ה (הַקְשָׁה שְׁאֲרֵי הֶרֹב רַבִּי מָרְדְּכַי קָרַאשְׁנִיק פֹּה קְהִלָּה קְדוֹשָׁה קָרַאקָא זַ"ל מַהָא דְּתָנַן בְּגֵמָרָא דָּרָק ר' (נא:) כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ קְרָנַיִם יֵשׁ לוֹ טְלָפַיִם וּמִשְׁמַע שָׁם דְּכָלֵי עֶלְמָא הִיא וּכְמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת בָּשָׁם

(ר"ח) [וְרַבֵּנוּ תָּם] בְּחֻלִּין דַּף נ"ט (ע"א ד"ה אלו) וְאִם כֵּן אֵינָהּ בְּהֵמָה טְמֵאָה, וְנִרְאֶה לַעֲנִיוּת דַּעְתִּי דְּאֵירֵי שַׁיְּלָדְתּוּ בְּהֵמָה טְמֵאָה וְהַיּוֹצֵא מִן הַטְּמֵאָה טָמֵא כְּדִתְנַן בְּפֶרֶק קָמָא דְּבְכוֹרוֹת (ה:). **ו** הָרֹא"שׁ (פ"ג סי' ט) מְהַיְרוּשַׁלְמִי (סוכה פ"ג ה"א). **ז** בְּרֵייתָא חֻלִּין פ"ט (ע"א) וּכְמוֹ שֶׁפֵּרְשׁוּ הַתּוֹסָפוֹת (ד"ה והתניא) וְהָרֹא"שׁ (ר"ה) שָׁם. **ח** מִימְרָא דְּרַב יְהוּדָה רֹאשׁ הַשָּׁנָה כ"ח (ע"א) וּכְמוֹ שֶׁפֵּרְשׁוּ הַתּוֹסָפוֹת (ד"ה אמר ר"י) וְהָרֹא"שׁ (פ"ג סי' ט) שָׁם. (*) (דְּמִצְוֹת לָאו לְהֶנּוֹת נִתְּנוּ). **ט** שָׁם בַּתּוֹסָפוֹת וְהָרֹא"שׁ וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים.

בְּאֵר הֵיטֵב

(ג) **טְּמֵאָה.** מַה שֶּׁהִקְשָׁה רַבִּי מֹשֶׁה רַבְקַ"שׁ (באה"ג אות ה) דִּבְהֵמָה טְמֵאָה אֵין לָהּ קְרָנַיִם, עַיֵּן אַחֲרוֹנִים וּבְשׁוּ"ת חוֹת יָאִיר סִימָן כ' וּבְיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן (פ') [ע"ט] (ס"א) וּבִפְרִי חָדָשׁ שָׁם סִימָן פ' סָעִיף קָטָן ד'. וְעַיֵּן בְּיַד אַהֲרֹן (הגב"י) בְּאֹרֶךְ:

ב (ד) **הַגּוֹזֵל.** וּמִכָּל מָקוֹם לֹא יְבָרֵךְ עָלָיו. וּמֵהֵיכָן לָקַח שׁוֹפַר חֲבֵרוֹ בִּלְא דַּעְתּוֹ וּלְבָרֵךְ עָלָיו. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) עַיֵּן שָׁם. וְאִם נִסְדַּק בְּתִקִיעָה פְּטוּר. הֲלָכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק א' סִימָן ע"ט: **ג** (ה) **זְכוּת.** דְּהֵיְינוּ שֶׁלָּקְחוּ מִן הָעוֹבֵד כּוֹכָבִים דֶּרֶךְ גְּזֵלָה, אם הַמְּסָרִבִים כו' הֵיְינוּ דְּסִפּוּקֵי מְסַפְּקָא לֵיהּ וְיֵשׁ פָּנִים לְכָאן וּלְכָאן וְלִיתָא). וְאֵין לוֹמַר שֶׁהֶעֱנִיִּים יְכוֹלִים לָכַךְ הַבַּעֲלֵי בָּתִּים עַל מִדַּת סְדוֹם שֶׁזֶּה נֶהֱנָה וְזֶה לֹא חָסֵר וְאֵין רָשָׁאִים לְהַתְנוֹת, יֵשׁ לְחַלֵּק. וְגַם כִּי מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם אֵין לַעֲשׂוֹת כֵּן, דְּאִם לֹא כֵן יִפְרְשׁוּ כַּמָּה וְכַמָּה מִן הַצִּבּוּר בִּשְׁכִירוּת הַחָזָן וְכַדּוֹמֶה וְיִסְתַּכְּרוּ שִׁיְּרֵאֵי ה' יִהְיוּ שׁוֹכְרִים וְהֵם יֵצְאוּ בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

וְאַף שֶׁלֹּא נַעֲשָׂה שְׁלוּחָם לְתִקַּע, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁהוּא מִכֹּחַ לְהוֹצִיא וְהֵם מִתְכַּוְּנִים לְצֵאת, וְאִם כֵּן מַה אִכְפַּת לָן בְּמַה שֶׁהִתְנוּ עִמּוֹ שֶׁלֹּא לְהוֹצִיא אֶלָּא, וְלֹא שַׁיָּךְ בָּזֶה בְּטוּל שְׁלִיחוּת כְּלָל דְּלֹאו מִתּוֹרַת שְׁלִיחוּת אִתְּינַן עֲלָה, וְקִצַּרְתִּי. וְעַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב שֶׁאִם (הַמְּבָרְכִים) [הַמְּסָרְבִים] כְּדִין עָשׂוּ (רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁהֶעֱנִיָּן הָיָה עַל דֶּרֶךְ שֶׁכָּתַב לְעֵיל שֶׁיְּכוֹלִים לְעַכֵּב, אֶלָּא שֶׁהִתְנוּ שֶׁלֹּא כְּדִין הִתְנוּ אִם עֲדַיִן רוֹצִים לְתֵּן לְסִיּוּעַ לְפִי יְכָלְתָּם וְשָׂכָר הָרְאוּי בְּשָׁנָה שָׁלוֹם שֶׁאֵין צָרִיךְ לְפָזֵר כָּל כָּךְ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם הַמְּסָרְבִים שֶׁלֹּא כְּדִין (ע"ש) [עַשׂוּ] (רְצוֹנוֹ לוֹמַר עַל דֶּרֶךְ שֶׁכָּתַב לְעֵיל שֶׁהָרַב מְבַעֲלֵי בָּתִּים כו'. וּמִדְּבָרָיו הֶבְנֵי יְהוּדָה נִרְאֶה שֶׁהַבִּין מַה שֶּׁכָּתַב

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בַּשּׁוֹפָר הָרִאשׁוֹן. (טז) וּלְכָלֵי עֶלְמָא שׁוֹפָר שֶׁל נְבֵלָה וּטְרֵפָה כָּשֵׁר לִתְקֹעַ בּוֹ: **ב** (ט) **הַגּוֹזֵל שׁוֹפָר וְכוּ'.** וְאֵינוֹ דּוֹמֶה לְלוֹלֵב וּמַצָּה וְצִיצִית הַגְּזוּלִים, לְפִי שְׁמָצוֹת הַשּׁוֹפָר אֵינוֹ אֶלָּא הַשְׁמָעָה לְבַד, (יז) וְאֵין בִּשְׁמִיעַת קוֹל דִּינֵי גֶּזֶל שֶׁהֲרֵי בִּשְׁמִיעָתוֹ אֵינוֹ נוֹגֵעַ בְּשׁוֹפָר כְּלָל, וּלְפִיכָךְ אַף עַל פִּי שֶׁתָּקַע בּוֹ בְּאִסּוּר גֶּזֶל כֵּיוָן שֶׁבְּעִקַּר הַמִּצְוָה הַשְׁמָעָה אֵין בָּהּ אִסּוּר גֶּזֶל יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ. וְכָל זֶה בְּשֶׁתָּקַע, (יח) אֲבָל לְכַתְּחִלָּה אָסוּר לִתְקֹעַ בּוֹ בְּעַל כָּרְחוֹ שֶׁל בַּעַל הַשּׁוֹפָר, וַאֲפִלּוּ נִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים מִמֶּנּוּ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן (יט) דְּאֵין לְבָרֵךְ עָלָיו מִשּׁוּם 'בּוֹצֵעַ בָּרֵךְ' וְגוֹ' (תהלים י ג). וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן י"א סָעִיף ו' בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ולענין) דַּאֲפִלּוּ הָיָה יֵאוּשׁ וְשִׁנּוּי רְשׁוּת אוֹ שִׁנּוּי מַעֲשֶׂה גַּם כֵּן אֵין כְּדַאי לְבָרֵךְ. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּמֵתַר לְטַל שׁוֹפָר שֶׁל חֲבֵרוֹ בְּלֹא יְדִיעָתוֹ (כ) וְלִתְקֹעַ בּוֹ, דְּנִיחָא לֵיהּ לְאֵינַשׁ לְמֶעֱבַד מִצְוָה בְּמָמוֹנוֹ וּבְוַדַּאי הָיָה מִתְרַצֶּה, וְרַשַּׁאי לִתְקֹעַ בּוֹ (כא) כָּל הַמַּאֲה קוֹלוֹת אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מִדִּינָא, כֵּיוָן שֶׁנָּהֲגוּ כֵּן בְּוַדַּאי לֹא יִמְחֶה בְּזֶה: **ג** (י) **שֶׁל עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל.** כְּגוֹן (כב) שֶׁעָבַד לַשּׁוֹפָר. וְהוּא הַדִּין (כג) כְּשֶׁשִּׁמֵּשׁ בּוֹ לִפְנֵי הָעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלּוֹ, שֶׁתָּקַע לְפָנֶיהָ: (יא) **שֶׁאֵינָהּ בְּטֵלָה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּכֵיוָן דְּאִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פַּעַם שֶׁתְּהֵא נִתֶּרֶת וְעַל כָּרְחָךְ לְאִבּוּד קָאֵי לִשְׁרָפָה אוֹ לְהוֹלִיכָהּ לְיָם הַמֶּלַח, הֲרֵי הוּא כְּמִי שֶׁאֵינוֹ, (כד) וְלֹא עָדִיף מִשּׁוֹפָר כָּשֵׁר וְרַק שֶׁאֵין בּוֹ שִׁעוּר גָּדְלוֹ שֶׁהוּא פָּסוּל, וְכָל שֶׁכֵּן הָכָא: (יב) **אֲבָל בְּשֶׁל עוֹבֵד כּוֹכָבִים.** כְּגוֹן (כה) שֶׁמָּצָא שׁוֹפָר עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל נָכְרִי אוֹ שֶׁשָּׁאַל אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ: (יג) **לֹא יִתְקַע.** מִשּׁוּם דְּמָאִיס. וַאֲפִלּוּ בְּנִתְבַּטֵּל גַּם כֵּן אָסוּר לְכַתְּחִלָּה (כו) לְכַמָּה פּוֹסְקִים: (יד) **יָצָא.** אֲפִלּוּ (כז) קֹדֶם שֶׁנִּתְבַּטֵּל. וְהַטַּעַם דְּכֵיוָן שֶׁאָפְשָׁר לְבַטְּלוֹ כְּדִין עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל נָכְרִי שֶׁנִּתְבַּטֵּל לֵיהּ, לֹא שַׁיָּךְ בֵּיהּ לוֹמַר הֲרֵי הִיא כְּמִי שֶׁאֵינָהּ, דְּאָפְשָׁר לֹא תְּבוֹא כְּלָל לִידֵי שְׁרָפָה, וְאִי מִשּׁוּם שֶׁנֶּהֱנָה מֵאִסּוּרֵי הֲנָאָה (כח) גַּם כֵּן לֹא אָסוּר, דְּקִיּוּם מִצְוָה לֹא מִקְרֵי הֲנָאַת הַגּוּף אֶלָּא הוּא גְּזֵרַת מָלְךְ. וּפְשׁוּט דְּאִם אֵין לוֹ שׁוֹפָר תּוֹקֵעַ בּוֹ לְכַתְּחִלָּה, כְּדֵי שֶׁלֹּא לְבַטֵּל הַמִּצְוָה עֲשֵׂה: (טו) **וְהוּא שֶׁלֹּא נִתְכַּוְּנוּ לִזְכּוֹת בּוֹ.** בְּשָׁעָה שֶׁמְּצָאוֹ וְהִגְבִּיהוֹ מִן הַקַּרְקַע, אֶלָּא הִגְבִּיהוֹ רַק כְּדֵי לִתְקֹעַ בּוֹ. וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד"ה והוא): (טז) **דְּהָוֶה לֵיהּ עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל.** וְאַף עַל גַּב דְּיִשְׂרָאֵל לֹא עָבָדָה, מִכָּל מָקוֹם אֵין לָהּ בִּטּוּל כֵּיוָן דְּעִכְּשָׁו הִיא שֶׁל יִשְׂרָאֵל. (כט) וְיֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ דְּלֹא קָאֵי רַק אַעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל עוֹבֵד כּוֹכָבִים אֲבָל לֹא מִשְׁמְשֵׁי עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל עוֹבֵד כּוֹכָבִים אֲפִלּוּ בְּאוּ לְיַד יִשְׂרָאֵל לֹא מַחְמִרִינַן בְּהוּ כְּלֵי הַאי וְיֵשׁ

בְּאוּר הֲלָכָה

ג * **וְהוּא שֶׁלֹּא נִתְכַּוְּנוּ לִזְכּוֹת.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק טז) שֶׁפֵּרַשְׁנוּ דְּקָאֵי אַמְּצִיאָה וּכְהַאי גַּוְנָא, כֵּן הוּא בְּאוּר הָעִנְיָן לְפִי פְּשׁוּטוֹ וּכְמוֹ שֶׁפֵּרַשׁ הַבַּ"ח (ס"ק ה), וְכֵן בְּרִיטְבָ"א (כח. ד"ה ודווקא), וְכִלְשׁוֹן רַשַּׁ"י בַּעֲבוֹדָה זָרָה דַּף מ"ב (ע"א) בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אֶלָּא, עַיֵּן שָׁם. **וְעַיֵּן בַּ"ח שֶׁדַּעְתּוֹ בָּזֶה דְּדַוְקָא בְּאֵין לָעֲבוֹדָה זָרָה בְּעָלִים, אֲבָל בְּיֵשׁ לָהּ בְּעָלִים וְלֹא נִתְיָאֲשׁוּ עֲדַיִן, אֲפִלּוּ מִתְכַּוְּנִין לִזְכּוֹת לֹא מֵהֲנֵי,** דְּכַמָּה נִפְקָא מִינַּהּ בַּהֲנָיַת הָרִאשׁוֹנִים. **וְנִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי דְּכַוָּנַת הַבַּ"ח הוּא רַק** לְהָשִׁיג עַל הַבַּיִת יוֹסֵף דְּלִדְיָדֵיהּ מְיָרֵי הָטוּר בְּרֵישׁ דְּבָרָיו גַּם כֵּן **בְּעִנְיַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל גָּזַל הַשּׁוֹפָר מִן הַנָּכְרִי, וְלָכֵן מַקְשֶׁה דְּאִם כֵּן אֲפִלּוּ נִתְכַּוְּנוּ לִזְכּוֹת גַּם כֵּן לֹא מִיקְרֵי שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֲבָל בְּעִנְיַן אֲבֵדָה אֵין שׁוּם נִפְקָא מִינָּה בֵּין נִתְיָאֲשׁוּ לְלֹא נִתְיָאֲשׁוּ, דְּלִבְּבֵי נָכְרִי בְּזֶה שָׁאבְדָה נִפְקָא כְּחוֹ,** וְלָא בְּעִינַן בְּעִנְיַן אֲבֵדָה יֵאוּשׁ אֶלָּא גַּבֵּי יִשְׂרָאֵל, אֲבָל גַּבֵּי עוֹבֵד כּוֹכָבִים הֲלֹא אֲבֵדָתוֹ מֻתָּרֶת, אַלְמָא דְּנִפְקָא כְּחוֹ. **אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּמַאֲמַר מָרְדְּכִי** (ס"ק כב) **שֶׁגַּם הוּא הִסְכִּים כֵּן לְדִינָא,** (אֲלָא דְּהוּא סָבַר דְּגַם בַּאֲבֵדָה דַּעַת הַבַּ"ח לְחַלֵּק בֵּין לִפְנֵי יֵאוּשׁ לְאַחַר יֵאוּשׁ וְעַל כֵּן הִשִּׂיג עָלָיו, וּבֶאֱמֶת אֵין

(טז) אַחֲרוֹנִים: **ב** (יז) פּוֹסְקִים: (יח) בַּ"ח (ס"ג) וּפְרִי חָדָשׁ: (יט) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) וְאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ו, וע"ר סי' תרמט סק"כ) וּנְהַר שָׁלוֹם (סק"ב ד"ה הנוזל) וּמֹשֶׁה יְהוּדָא (סק"ב) וְכֵן מְצַדַּד בְּחֶמְד מֹשֶׁה בְּסִימָן תרצ"א (סק"ב), וּבִלְבַד כְּפִרְי חָדָשׁ, וּמִיהוּ אַף לְדִידֵיהּ אִם קָנָה שׁוֹפָר גָּזוּל לֹא יִתְקַע בּוֹ אִם יֵשׁ לוֹ אַחֵר, דְּאוֹי לוֹ לָזֶה שֶׁנַּעֲשָׂה סַנְגּוֹרוֹ קַשְׁגּוֹרוֹ כְּדִמּוּכָח בִּירוּשַׁלְמִי, עַיֵּן שָׁם בְּדִבָּרָיו: (כ) **וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן י"ד בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י"ג לְעִנְיַן טַלִּית, וְהוּא הַדִּין לְעִנְיָנֵנוּ דַּוְקָא בְּאוֹתוֹ מָקוֹם, אֲבָל לְהוֹצִיאוֹ מִבֵּיתוֹ לְבֵית הַכְּנֶסֶת אוֹ אֵיפְכָּא אָסוּר,** דְּאָפְשָׁר שֶׁמְּקַפִּיד עָלָיו וְהֵוֵי גָּזֵל. **וְעַיֵּן עוֹד שָׁם מַה שֶּׁכְּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַפְּרִי מְגַדִּים** (משב"ז סק"ו): **ג** (כא) מַשֶּׁה אֶפְרַיִם (ס"ה): (כב) רִיטְבָ"א ראש הַשָּׁנָה דַּף כ"ח (ע"א ד"ה אמר ר"י בשופר): (כג) בֵּית יוֹסֵף יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קמ"ו (ד"ה וכתב ה"ר אליעזר): (כד) פּוֹסְקִים: (כה) בַּ"ח (ס"ה) וּפְרִי חָדָשׁ, וְכֵן כָּתַב בְּרִיטְבָ"א (שם ד"ה ודווקא) הַהוּא הַדִּין שְׁאוּל. וְאַף דְּעַל יְדֵי שְׁאֵילָה הוּא חַיָּב בְּאַחֲרָיוּת, עַל כָּרְחָךְ דְּעַל

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah